

Quicksan flora en fauna Almelosestraat Wierden

Definitief

Opdrachtgever:

BJZ.NU
De heer M. van 't Klooster
Twentepoort Oost 16A
7609 RG ALMELO
T 06-21297119
I www.bjz.nu

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
Mossendamsdwarsweg 3
7472 DB GOOR
Postbus 53, 7470 AB GOOR
T (0547) 26 35 15
F (0547) 26 37 77
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Project nr. 5342

<i>Opgesteld door</i>	<i>Gecontroleerd</i>	<i>Datum</i>
S. Boekhout	J. van Mierlo	16-9-2011

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	2
2. NATUURWETGEVING	3
2.1 Flora- en faunawet beschermt flora en fauna.....	3
2.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998.....	3
2.3 Ecologische Hoofdstructuur beschermd gebieden	4
3. GEBIEDKARAKTERISTIEK	5
3.1 Huidige situatie	5
3.2 Nieuwe situatie.....	5
4. METHODE.....	6
4.1 Bureauonderzoek.....	6
4.2 Terreinbezoek.....	6
5. BESCHERMDE SOORTEN	7
5.1 Flora	7
5.2 Zoogdieren.....	7
5.2.1 Vleermuizen.....	7
5.2.2 Grondgebonden zoogdieren.....	8
5.3 Vogels.....	8
5.4 Amfibieën, reptielen en vissen	10
5.5 Ongewervelden.....	10
6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	11
6.1 Beschermde natuurgebieden.....	11
6.2 Beschermde soorten aanwezig.....	11
6.3 Algemeen beschermde soorten	11
6.4 Rekening houden met broedvogels	11
6.5 Zwaarder beschermde soorten.....	11
6.6 Ontheffing roek	11

LITERATUURLIJST

BIJLAGE 1: FLORA- EN FAUNAWET

BIJLAGE 2: BEGRENZING PLANGEBIED

BIJLAGE 3: NIEUWE SITUATIE

1. INLEIDING

Het kantoorpand aan de Almelsestraat 44 te Wierden wordt verbouwd tot een woonzorgcomplex. Ten behoeve van deze omvorming vindt in het oostelijk deel uitbreiding plaats. Op 11 augustus 2011 is een quickscan natuurwetgeving uitgevoerd in de vorm van een quickscan.

Naar aanleiding van de quickscan moet duidelijk worden welke effecten de voorgenomen ontwikkelingen hebben op de aanwezige natuurwaarden en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen. Onderliggende rapportage gaat in op deze resultaten van de quickscan.

Nevenstaande kaart geeft de ligging en begrenzing van het plangebied weer.

Figuur 1. Ligging en begrenzing van het plangebied in de omgeving (rode cirkel) (bron: Topografische Dienst).

2. NATUURWETGEVING

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving geïmplementeerd.

2.1 Flora- en faunawet beschermt flora en fauna

De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

Onder bepaalde voorwaarden is een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet van toepassing. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Vogels worden tijdens het broedseizoen beschermd door de Flora- en faunawet. Voor het aantasten van broedende vogels geldt een zware toets vergelijkbaar met tabel 3-soorten. Daarnaast zijn voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal

vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, havik, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw.

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht en daarom is geen ontheffing nodig. Deze soorten zijn bij dit onderzoek buiten beschouwing gelaten. Zie bijlage 1 voor een uitgebreide beschrijving en toelichting op de Flora- en faunawet.

De Flora- en faunawet is overal en altijd van toepassing bij ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten.

2.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 beschermd.

Er is geen sprake van beschermde natuurgebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 ter plaatse of in de directe omgeving het plangebied. Op meer dan 5 km afstand ligt het Natura 2000-gebied Wierdense Veld. Door de grote afstand en de kleinschalig ontwikkeling worden geen negatieve effecten verwacht op dit Natura 2000-gebied. Toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 is niet aan de orde.

2.3 Ecologische Hoofdstructuur beschermde gebieden

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt. In of in de directe nabijheid van de EHS geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Het plangebied ligt op een afstand van meer dan 4,5 km van de EHS. Gezien de grootte afstand en kleinschalige ontwikkeling (omvorming van kantoorpand naar woonzorgcomplex) worden geen negatieve effecten verwacht of een aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS. Een uitgebreide toetsing aan de EHS wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

3. GEBIEDKARAKTERISTIEK

3.1 Huidige situatie

In het plangebied is een kantoorpand aanwezig met rondom veel groen. Aan de oostzijde, de uitbreidingslocatie, is een essenbos aanwezig. Het betreffen nog vrij jonge essen met een diameter van 10 – 30 centimeter doorsnede (op borsthoogte). Dit bosclement heeft een voedselrijke ondergroei zoals brandnetels en hondsdrif. Het bosclement loopt door tot de zuidzijde van het plangebied (valt buiten het plangebied). Hier komen ook andere bomen voor zoals eik en beuk. Ook deze bomen zijn nog relatief jong en hebben dezelfde diameter doorsnede. Binnen het plangebied zijn geen sloten aanwezig. Bijlage 2 geeft de gebiedsbegrenzing weer.

3.2 Nieuwe situatie

Het kantoorpand aan de Almelsestraat 44 te Wierden wordt verbouwd tot een woonzorgcomplex. Er worden 19 appartementen gerealiseerd waar 24-uurszorg wordt aangeboden. Ten behoeve van deze realisatie wordt de oostzijde uitgebouwd en bomen gekapt (ongeveer 15-20 bomen). De uitbouw is ongeveer 20 meter lang en 14 meter breed. Bijlage 3 geeft een tekening weer van het huidige kantoorpand met de toekomstige uitbouw.

Foto's 1t/m 4. Impressie van het plangebied. De foto rechtsboven geeft deels de uitbreidingslocatie weer.

4. METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een verkenning van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.1 Bureauonderzoek

De volgende bronnen zijn in het kader van dit onderzoek gebruikt:

- Landelijke, provinciale en gemeentelijke verspreidingsinformatie met betrekking tot planten, dagvlinders, amfibieën, reptielen, vogels en zoogdieren, met name uit verspreidingsatlassen. De landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels gedateerd is, moet blijken of nabij de locaties in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.
- De website www.waarneming.nl en www.telmee.nl zijn ook geraadpleegd. Een groot aantal amateurs kunnen op deze websites hun natuurwaarnemingen kwijt. De site wordt gecontroleerd door een validatiecommissie. Soortwaarnemingen via deze bron zijn redelijk betrouwbaar, maar kunnen moeilijk geverifieerd worden. Wel kan het een beeld geven van mogelijke soorten in de regio. Waarnemingen zijn bij waarneming.nl, in tegenstelling tot atlassen, vaak tot op de exacte locatie te herleiden.
- Er is tevens gebruik gemaakt van de eigen database van Eelerwoude. Eelerwoude heeft in de omgeving van het plangebied meerdere flora- en faunaonderzoeken uitgevoerd. Deze resultaten zijn tevens meegenomen tijdens de uitwerking.

4.2 Terreinbezoek

Het veldbezoek op 11 augustus 2011 was verkennend van aard, waarbij aan de hand van de aanwezige terreintypen het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten is bepaald. Het veldbezoek is door S. Boekhout, ecologisch adviseur van Eelerwoude, uitgevoerd bij bewolkt weer en temperaturen van rond de 20°C.

5. BESCHERMDE SOORTEN

5.1 Flora

Voorkomen en functie

Er zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde plantensoorten aangetroffen. De vegetatie in het plangebied bestaat uit algemene soorten. Er zijn geen literatuurgegevens voorhanden van beschermde soorten in en in de directe omgeving van het plangebied.

Effecten en ontheffing

Beschermde soorten worden op basis van de aangetroffen biotopen (voedselrijk beselement) niet verwacht, omdat geschikte groeiplaatsen voor beschermde soorten ontbreken.

Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor beschermde flora niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

Het plangebied is tijdens het veldbezoek beoordeeld of de locatie geschikt is voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied.

Aan de hand van biotoopkenmerken en literatuur worden een aantal vleermuissoorten in het plangebied en in de omgeving van het plangebied verwacht. Het gaat vooral om (vrij) algemeen voorkomende soorten als gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger. Daarnaast kan ook de minder algemene gewone grootoorvleermuis in het plangebied en/of omgeving voorkomen. Alle vleermuizen hebben de zwaarste bescherming, ze vallen allen onder tabel 3 van de Flora- en faunawet.

Verblijfplaats

Onder de vleermuizen zijn gebouwbewonende en/of boombewonende soorten aanwezig. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouwbewonend. Een soort als

rosse vleermuis is voornamelijk boombewonend. De gewone grootoorvleermuis bewoont zowel bomen als gebouwen.

Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblijfplaatsen in bomen.

In het plangebied is alleen het kantoorpand geschikt als verblijfplaats. Op de uitbreidingslocatie zijn geen geschikte in- en/of uitvliegmogelijkheden aanwezig door de aanwezige beplanting. Vleermuizen hebben een vrije aan- en uitvliegroute nodig. De te kappen bomen zijn nog jong en bevatten geen holten en spleten.

Vliegroute en/of foerageergebied

Het plangebied kan dienst doen als zowel vliegroute als foerageergebied, vanwege de aanwezigheid van groen en aansluiting op groenstructuren in de omgeving. Door de aanwezigheid van vele alternatieve mogelijkheden wordt niet verwacht dat het plangebied een belangrijke vliegroute en/of foerageergebied is.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuizen en hun functionele leefomgeving (verblijfplaatsen, maar ook vliegrouten en foerageergebieden) zijn in de Flora- en faunawet beschermd. Het kantoorpand is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Door de ongeschiktheid van in- en uitvliegmogelijkheden op de uitbreidingslocatie worden hier geen vleermuizen verwacht. De bomen zijn te jong om holten en spleten te bevatten en daarmee hebben deze geen functie als verblijfplaats. Er wordt niet verwacht dat het plangebied door grote aantallen gebruikt wordt als vliegroute en/of foerageergebied. Hiermee worden geen negatieve effecten verwacht op vleermuizen.

Op dit moment is in en rondom het plangebied beperkte verlichting aanwezig en in de nieuwe

situatie zal de verlichting mogelijk enigszins toenemen. Een aantal nachttactieve dieren, zoals vleermuizen, uilen en marters, zijn gevoelig voor verlichting. Er wordt dan ook geadviseerd om verlichting tot een minimum te beperken in het plangebied en belichting van o.a. landschapselementen te voorkomen. Dit kan o.a. door gerichte verlichting (met leds) aan te brengen. Indien landschapselementen toch verlicht worden, kan nader onderzoek of een ontheffing noodzakelijk zijn.

Indien rekening wordt gehouden met verlichting, is nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing voor vleermuizen niet noodzakelijk.

5.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Voorkomen en functie

Tabel 1-soorten

In het plangebied kunnen een aantal algemene grondgebonden zoogdieren voorkomen, zoals egel, haas, hermelijn, konijn, mol, wezel en (spits)muizen. Allen staan op tabel 1 van de Flora- en faunawet. Konijn is in het plangebied waargenomen en heeft hier ook verblijfplaatsen.

Tabel 2 en 3-soorten

Mogelijk dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied (foerageergebied) van de steenmarter. Vanwege de grootte van het plangebied zal het plangebied maar een klein onderdeel uitmaken van het leefgebied. De steenmarter beschikt over een zeer groot leefgebied (gemiddeld 75 ha.) en kan in een nacht grote afstanden afleggen (gemiddeld 5 km).

Andere zwaarder beschermde grondgebonden zoogdieren (o.a. das, veldspitsmuis en waterspitsmuis) worden niet verwacht vanwege het ongeschikte biotoop en/of het bekende verspreidingsgebied van de soorten.

Effecten en ontheffing

Tabel 1-soorten

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen negatieve

invloed op de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt de algemene zorgplicht ten aanzien van deze soorten.

Tabel 2 en 3-soorten

Mogelijk dat de steenmarter voorkomt in het plangebied. De steenmarter is een soort met een groot aanpassingsvermogen. Hij komt voor in zowel structuurrijke landschappen met heggen, houtwallen en bosranden, maar ook in gebouwen in de bebouwde kom. Het is dan ook aannemelijk dat de nieuwe locatie nog steeds onderdeel uitmaakt van het leefgebied. Er worden geen negatieve effecten verwacht op de steenmarter. Voor de steenmarter blijft na de (relatief kleinschalige) ontwikkeling voldoende leefgebied voorhanden.

Andere zwaarder beschermde grondgebonden zoogdieren (o.a. das, veldspitsmuis en waterspitsmuis) worden niet binnen het plangebied verwacht vanwege de suboptimale biotoop en/of het bekende verspreidingsgebied van de soorten. Op deze soorten wordt dan ook geen negatieve effecten verwacht.

Aanvullend onderzoek en het aanvragen van een ontheffing is voor beschermde grondgebonden zoogdieren niet noodzakelijk.

5.3 Vogels

Voorkomen en functie

Algemene broedvogels en categorie 5

De aangetroffen vogels in en direct rondom het plangebied vallen onder de algemene broedvogels. Onder andere de volgende vogelsoorten maken gebruik van het plangebied en de omgeving; koolmees, merel, pimpelmees en winterkoning. Mogelijk dat deze soorten ook in of in de (directe) omgeving van het plangebied broeden. De koolmees en pimpelmees vallen onder categorie 5 van de lijst jaarrond beschermde vogelnesten.

Categorie 1-4

In het plangebied zijn nesten aangetroffen van de roek. Nesten van roeken vallen onder categorie 2 en zijn jaarrond beschermd. Dit houdt in dat de nestplaats en de functionele leefomgeving van de roek het gehele jaar beschermd is. In totaal is in de essen een broedkolonie aangetroffen van ongeveer 50 nesten, waarvan er ongeveer 25 zullen verdwijnen als gevolg van de uitbreiding.

Er zijn geen verblijfplaatsen en/of sporen aangetroffen van andere zwaarder beschermde vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Deze worden op basis van het aanwezige habitat ook niet verwacht. Ook in de omgeving zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen.

Effecten en ontheffing

Algemene broedvogels

Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die in gebruik zijnde nesten beschadigen of verstoren. Verstoring kan in veel situaties worden voorkomen door verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. De periode van 15 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen. Voor de Flora- en faunawet zijn echter alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar. De genoemde termijn moet daarom niet al te strikt worden toegepast.

Categorie 5

In de sinds augustus 2009 geldende 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' zijn in categorie 5 van deze lijst een aantal vogelsoorten opgenomen die ook in het plangebied voor (kunnen) komen. Het gaat om een groep van broedvogelsoorten die vaak terugkeert naar de plaats waar ze hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats door bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen verloren is gegaan, uit te wijken naar andere locaties in de omgeving. In deze situatie gaat het om ondermeer koolmees en pimpelmees, maar ook soorten als bijvoorbeeld zwarte kraai. Het gaat dan voor deze soorten om een beperkt aantal broedparen en/of foerageergebied van (vrij) algemeen voorkomende soorten. In het

plangebied wordt een aantal bomen gekapt. In de omgeving van het plangebied komt veel potentieel geschikt leefgebied voor deze soorten voor. Van negatieve effecten die vragen om mitigerende of compenserende maatregelen is voor de categorie 5-soorten daarom geen sprake.

Categorie 1-4

Rust- en verblijfplaatsen van vogelsoorten van categorie 1 tot en met 4 zijn jaarrond beschermd in de Flora- en faunawet. Ook de functionele leefomgeving is daarbij beschermd. In het plangebied zijn nesten aangetroffen van de roek, een soort waarvan de nesten onder categorie 2 vallen. Als gevolg van de uitbreiding zullen ongeveer 25 nesten verdwijnen. Het beschadigen, vernielen en verstoren van roekennesten is ontheffingsplichtig. Er dient een ontheffingsaanvraag ingediend te worden bij het Ministerie van EL&I. Op basis van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting wordt tegenwoordig echter geen ontheffing meer verleend met betrekking tot jaarrond beschermde nesten (sinds augustus 2009), maar krijgt men goedkeuring in de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag.

Bij de ontheffingsaanvraag dient een activiteitenplan geleverd te worden. In dit bijbehorende activiteitenplan dienen onder andere de plannen en de effecten hiervan op de roek te worden beschreven. Hierin wordt tevens beschreven welke mitigerende maatregelen worden genomen om negatieve effecten te voorkomen. Voorbeelden hiervan zijn het werken buiten het broedseizoen en aanbieden van nieuw nestmateriaal (takken). Met het nemen van deze maatregelen en de alternatieven mogelijkheden voor de roek in de omgeving (er zijn in de omgeving meerdere geschikte nestbomen aangetroffen met kleine aantallen roekennesten), wordt verwacht dat het Ministerie van EL&I een positieve afwijzing verleent, oftewel een goedkeuring van de plannen.

Tijdens de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen en dient een ontheffing te worden aangevraagd voor de roek.

5.4 Amfibieën, reptielen en vissen

Voorkomen en functie

Amfibieën

Een aantal soorten, zoals bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander, kunnen het plangebied gebruiken als landbiotoop. In het plangebied zelf zijn geen watergangen aanwezig. Strikt beschermde amfibieënsoorten worden niet verwacht in het plangebied vanwege het ongeschikte habitat voor deze soorten. Er zijn geen verspreidingsgegevens voorhanden van strikt beschermde amfibieën rondom het plangebied.

Reptielen en vissen

Beschermde reptielen zijn gebonden aan specifieke terreinen. In het plangebied ontbreekt dergelijk geschikt biotoop zoals heideterreinen en venranden. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens bekend van reptielen in en rondom het plangebied. Vanwege het ontbreken van waterelementen zijn (beschermde) vissen niet aanwezig in het plangebied.

Effecten en ontheffing

De ingreep kan leiden tot een (tijdelijke) verstoring van leefgebied van de genoemde amfibieën van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Van negatieve effecten op populatieniveau zal geen sprake zijn. Genoemde soorten zijn licht beschermd en vrijgesteld van de ontheffingsplicht bij ruimtelijke ingrepen. Wel dient rekening gehouden te worden met de algemene zorgplicht. Er worden geen negatieve effecten verwacht op reptielen en vissen

Het aanvragen van een ontheffing of het uitvoeren van nader onderzoek is niet van toepassing voor beschermde amfibieën, reptielen en vissen.

het zeer onwaarschijnlijk is dat het plangebied voor deze soorten een functie vervult. Er zijn ook geen verspreidingsgegevens voorhanden van beschermde ongewervelden in of in de directe omgeving van het plangebied.

Effecten en ontheffing

In het plangebied zijn geen beschermde ongewervelden waargenomen.

Voor beschermde ongewervelden is het aanvragen van een ontheffing of het uitvoeren van nader onderzoek is niet van toepassing.

5.5 Ongewervelden

Voorkomen en functie

De overige in de Flora- en faunawet opgenomen soorten zijn dusdanig zeldzaam en grotendeels gebonden aan specifieke biotopen zoals heide, hoogveen, laagveen en beken, dat

6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

6.1 Beschermde natuurgebieden

Op basis van deze quickscan worden geen effecten op beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebied en/of Ecologische Hoofdstructuur) verwacht. Door de grote afstand en kleinschalige ontwikkeling worden geen negatieve effecten verwacht op Natura 2000-gebieden (Wierdense Veld) of aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS. Een toetsing in het kader van deze natuurwetgeving en -beleid is derhalve niet noodzakelijk geacht.

6.2 Beschermde soorten aanwezig

Geconcludeerd wordt dat het plangebied en de omgeving wel een geschikt leefgebied vormt voor een aantal beschermde diersoorten in het kader van de Flora- en faunawet. Het gaat om algemene en licht beschermde soorten, zoals grondgebonden zoogdieren en amfibieën, maar ook strikt beschermde soorten zoals (broed)vogels en vleermuizen. In tabel 1 is een samenvatting gegeven van de resultaten van (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna in het plangebied, de effecten op deze soorten en de te nemen stappen.

6.3 Algemeen beschermde soorten

Met de voorgenomen ruimtelijke ingrepen gaat voor tabel 1-soorten weliswaar leefgebied verloren, maar van negatieve effecten op populaties is geen sprake. Wel kunnen op individueel niveau (tijdelijk) negatieve effecten optreden, bijvoorbeeld door verlies van leefgebied. Deze licht beschermde soorten behoren tot de categorie 'niet ontheffingsplichtig bij ruimtelijke ingrepen'. Wel geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor deze soorten niet aan de orde.

6.4 Rekening houden met broedvogels

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen¹ uitgevoerd mogen worden.

6.5 Zwaarder beschermde soorten

In en in de (directe) omgeving van het plangebied kunnen een aantal zwaarder beschermde soorten voorkomen. Dit betreffen vleermuizen, steenmarter en roek. Met de ruimtelijke ontwikkeling blijft voor de vleermuizen en steenmarter de functionele leefomgeving behouden. Indien men rekening houdt met verlichting door verlichting tot een minimum te beperken en groenelementen niet te verlichten, worden geen negatieve effecten verwacht op deze soorten. Door het verdwijnen van nesten van de roek, wordt op deze soort wel negatieve effecten verwacht.

6.6 Ontheffing roek

Rust- en verblijfplaatsen van vogelsoorten van categorie 1 tot en met 4 zijn jaarrond beschermd in de Flora- en faunawet. Ook de functionele leefomgeving is daarbij beschermd. In het plangebied zijn nesten aangetroffen van de roek, een soort waarvan de nesten onder categorie 2 vallen. Als gevolg van de uitbreiding zullen ongeveer 25 nesten verdwijnen. Het beschadigen, vernielen en

¹ In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.

verstoren van roekennesten is ontheffingsplichtig. Er dient een ontheffingsaanvraag, inclusief activiteitenplan, ingediend te worden bij het Ministerie van EL&I. Op basis van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting wordt tegenwoordig echter geen ontheffing meer verleend met betrekking tot jaarrond beschermde nesten (sinds augustus 2009), maar krijgt men goedkeuring van de plannen door middel van een positieve afwijzing.

Tabel 1. Resultaten (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna in het plangebied.

Tabel	Soort(groep)	Gebruik gebied	Effect ruimtelijke ontwikkelingen	Ontheffing	Vervolg Nader onderzoek / mitigerende en/of compenserende maatregelen
1	Algemene grondgebonden zoogdieren	Verblijfplaats/ foerageergebied	Tijdelijk verstoring, doden, op termijn weer geschikt leefgebied	Nee	Zorgplicht
1	Algemene amfibieën	Verblijfplaats/ foerageergebied	Tijdelijk verstoring, doden, op termijn weer geschikt leefgebied	Nee	Zorgplicht
2	Steenmarter	Mogelijk foerageergebied	Geen, functionele leefomgeving blijft behouden	Nee	Zorgplicht
3	Vleermuizen	Mogelijk verblijfplaats, foerageergebied en/of vliegroute	Geen, functionele leefomgeving blijft behouden mits rekening wordt gehouden met verlichting	Nee, mits	Verlichting tot minimum beperken en geen groenelementen verlichten, zorgplicht
V	Vogels	Broedlocatie	Tijdelijk verstoring, op termijn weer geschikt leefgebied	Nee, mits	Werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren, zorgplicht
V1-4	Roek	Broedlocatie	Verdwijnen van nesten	Ja	Ontheffingsaanvraag en activiteitenplan indienen bij het Ministerie van EL&I, uitvoeren van mitigerende maatregelen, zorgplicht
V5	Vogels - categorie 5 (koolmees/pimpelmees)	Mogelijk broedlocatie en foerageergebied	Tijdelijk verstoring, op termijn weer geschikt leefgebied	Nee, mits	Werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren, zorgplicht

LITERATUURLIJST

Bode, A.D., Dijkstra, A.J., Hoekstra, B.; Hoeve, R., Zollinger, R., Bureau Natuurbalans/Limes Divergens, 1999. *De zoogdieren van Overijssel. Voorkomen, verspreiding en ecologie van de in het wild levende zoogdieren*. Waanders Uitgevers, Zwolle.

Broekhuizen, S., D. Klees, G. Muskens, 2010. *De steenmarter*. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Broekhuizen, S., Hoekstra, B., Laar, V. van, Smeenk, C, & J.B.M. Thissen, 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. KNNV / Contactgroep Zoogdiereninventarisatie, Utrecht / Arnhem.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (Redactie), 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9*. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey –Nederland, Leiden.

Eelerwoude, 2003. *Inventarisatie flora en fauna op nieuwbouwlocaties in Lettele en Okkenbroek*. Eeleroude, Goor.

Hoekstra, B. et al., 2010. *Werkatlas Zoogdieren van Overijssel*. Zoogdierverseniging, Nijmegen.

Koninklijke Vermande, 1999-2007, *Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3 en 4*, SDU Uitgeverij, Den Haag.

Limpens, H. K, Mosterd & W. Bongers, 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2004, *501 Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging & Gegevensautoriteit Natuur 2010, 5 maart 2010. *Vleermuisprotocol 2010*.

www.waarneming.nl

www.telmee.nl

www.deventer.nl

BIJLAGE 1: FLORA- EN FAUNAWET

Inleiding

Per 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. In deze wet, gepubliceerd op 14 juli 1998 in het Staatsblad 402, is de soortbescherming geregeld van in Nederland inheemse in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet sluit aan op de Europese natuurregeling (Natura 2000). De wet is in plaats gekomen voor de Jachtwet, de Vogelwet 1936, de soortenparagraaf uit de Natuurbeschermingswet, de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten en de soortbeschermingscomponent uit de Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn. Deze Europese soortenbescherming heeft met de Flora- en faunawet dus een Nederlandse vertaling gekregen.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal staat hierbij de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Beschermde soorten

Via de Flora- en faunawet worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- ruim 100 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- alle soorten vogels die van nature op het grondgebied van de lidstaten van de EU in het wild voorkomen;
- alle zoogdieren die van nature in Nederland in het wild voorkomen, met uitzondering van bruine rat, zwarte rat en huismuis;
- alle amfibieën en reptielen die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- vissen, en schaal- en schelpdieren voorzover ze niet onder de Visserijwet vallen;
- bepaalde soorten insecten (bijvoorbeeld vlinders, libellen en mieren);

Als beschermde inheemse soort kunnen door middel van algemene maatregel van bestuur worden aangewezen. Het gaat om soorten die van nature in Nederland voorkomen en: die in hun voortbestaan bedreigd of gevaar lopen in hun voortbestaan bedreigd worden; mogelijk in hun voortbestaan bedreigd worden door overmatige benutting en die uit Nederland zijn verdwenen, maar waarvan de kans op terugkeer reëel is.

Verbodsbepalingen

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn een aantal voor planten en dieren schadelijke handelingen als verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet opgenomen. De belangrijkste artikelen zijn:

- Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ontheffing

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten, is een ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen (artikel 8 tot en met 18). In artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt de mogelijkheid geboden om ontheffing aan te vragen op de verbodsbepalingen. De bevoegdheid om een ontheffing te verlenen in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet ligt bij de Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Een aanvraag tot ontheffing kan worden ingediend bij Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

Bij de ontheffingverlening gelden, afhankelijk van de status van de soort, verschillende voorwaarden waaraan voldoen moet worden. Onderscheid wordt gemaakt in een lichte toets en een uitgebreide toets.

De **lichte toets** geldt voor algemene soorten en overige soorten (categorie 1 en 2; zie vrijstelling). De lichte toets houdt in dat de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding).

De **uitgebreide toets** geldt voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen, voor soorten van bijlage 1 AMvB artikel 75 en voor beschermde vogelsoorten (categorie 3; zie vrijstelling). De uitgebreide toets houdt in dat:

- de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding) en
- er geen alternatief is voor de activiteiten en
- er sprake is van groot maatschappelijk belang (zoals volksgezondheid, openbare veiligheid et cetera) en
- de werkzaamheden zodanig worden uitgevoerd dat er sprake is van zorgvuldig handelen.

Vrijstelling

In het *'Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen'*, ook wel AMvB artikel 75 genoemd, zijn (onder andere) een aantal wijzigingen rondom ontheffingen en vrijstellingen beschreven. In het kort houdt de wijziging in dat niet altijd meer een ontheffing noodzakelijk is. De vrijstellingsregeling bevat vrijstellingen voor activiteiten die vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud (ook in landbouw en bosbouw),
- bestendig gebruik en
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen. Hierbij is onderscheid gemaakt in drie categorieën, waarin soorten zijn ingedeeld op basis van zeldzaamheid en kwetsbaarheid.

Tabel 1 – Algemene soorten

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als de werkzaamheden of activiteiten vallen onder de hierboven beschreven activiteiten, dan geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van Artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht.

Tabel 2 – Overige soorten

Deze soorten genieten een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als sprake is van werkzaamheden of activiteiten zoals hierboven beschreven én indien gehandeld wordt volgens een, door de Staatssecretaris van EL&I, goedgekeurde gedragscode. Indien niet gewerkt wordt volgens een gedragscode, kan het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk zijn. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de lichte toets.

Tabel 3 – Soorten, genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 AMvB artikel 75

Deze soorten genieten de zwaarste bescherming. Ook al is sprake van werkzaamheden zoals hierboven beschreven, dan hangt het van de precieze aard van de werkzaamheden af of een vrijstelling met gedragscode geldt, of een ontheffing noodzakelijk is. Voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat voor deze soorten een ontheffing moet worden aangevraagd. De aanvraag wordt beoordeeld volgens de uitgebreide toets.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet opgenomen in de hierboven genoemde categorieën. Voor verstoring van vogels en vogelnesten wordt geen ontheffing verleend voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en niet voor dwingende redenen van openbaar belang. Voor vogels geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn: bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer, volksgezondheid of openbare veiligheid. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord. Daarbij geldt geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De meeste vogels broeden tussen medio maart en medio juli. Van een (beperkt) aantal vogels is de nestplaats jaarrond beschermd. Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het gehele seizoen:

- 1 Nesten die binnen en buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.

- 2 Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
- 3 Nesten van vogels die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing.
- 4 Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd in de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

- 5 Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Mitigatie

Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag kunnen worden voorkomen door vooraf gaand aan het project mitigerende (= verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort.

BIJLAGE 2: BEGRENZING PLANGEBIED

